

# Rozhovor s Pavlem Kohoutem

03.dubna 2006 Zbyněk Klíč



**Pavel Kohout**  
analytik PPF

**Podíváte-li se na reformy ODS v sociální a daňové oblasti - co považujete za její největší klady a kterou oblast byste naopak změnil či upravil?**

Spíše bych upřesňoval a vysvětloval než měnil. Myšlenky ODS jdou správným směrem a jde spíše o to nepokazit nějaké „detaily“, které by v konečném důsledku mohly být dost důležité. Například bych navrhol věnovat větší pozornost třetímu pilíři důchodového systému. Rovný důchod předpokládá, že lidé si budou více spořit na důchod. Stát se musí postarat o to, aby peníze lidí byly v bezpečí. Nemyslím tím garance, ale naprosto perfektní a neprůstředné fungování zákona o penzijních fondech, abych byl zcela konkrétní. Zanedbání v tomto směru by se mohlo ODS nepěkně vrátit. Podobně jako se jí vrátil jiný „detail“, nedostatečná ochrana drobných akcionářů v 90. letech. Něco podobného se už nesmí nikdy stát. Také stojí za vysvětlování, že jednotná 15 % daňová sazba prospěje všem. Že jde vlastně o sociální opatření směřující k vyšší zaměstnanosti. Já vím, je to obtížné, ale nelze na to rezignovat. Jinak se tématu zmocní opozice a ta je „vysvětlí“ po svém.

**Hlavními pilíři programu ODS, prezentované Vlastimilem Tlustým na loňském Kongresu, bude rovná daň, rovný důchod a státem zaručený příjem - máte nějaké zkušenosti s fungováním, zejména posledních dvou konceptů, v zahraničí?**

Rovná daň je teoreticky zcela neprůstředná konstrukce a po praktické stránce má také svoji nezanedbatelnou historii. Rovný důchod byl v různých variantách provozován v Británii a v některých skandinávských zemích, takže i zde lze poukázat na praktické zkušenosti, které jsou velice dobré. Státem zaručený příjem je sice v praxi novinka, ale teoreticky se opírá o nositele Nobelovy ceny Milтона Friedmana. Po teoretické stránce lze této koncepci stěží co vytknout.

## **Jedním z hlavních témat voleb bude podpora rodiny - jaké základní principy by měla obsahovat pravicová rodinná politika v ekonomické oblasti?**

Líbí se mi myšlenka, že poplatník důchodové daně (alias sociálního pojištění, což je ovšem hrubě zavádějící termín) bude mít možnost přímo posílat dvě procenta hrubého příjmu svým rodičům v důchodu. Je to návrat k tradičním rodinným hodnotám: anonymní, státem řízené peněžní toky budou alespoň zčásti nahrazeny přímým vztahem rodič - potomek. Dost dobře nechápu kritiky, podle kterých je to prý cynické. Mně naopak připadá cynické, když lidé v produktivním věku se slušnými příjmy nechávají své rodiče žít státem.

## **Dalším důležitým bodem předvolebních debat bude jistě velmi citlivá otázka penzí - jaký je podle Vás ideální penzijní systém?**

Existuje vícero modelů. Návrh rovného důchodu podle ODS se blíží koncepci islandského penzijního systému, který považuji za světovou špičku. Island ovšem má povinné penzijní fondy, což je rozdíl. Islandský první pilíř je však velmi slabý, z hlediska státu levný, nezvyšuje náklady na pracovní sílu a Island se proto těší velmi nízké nezaměstnanosti. Penzijní systém tohoto typu nepředstavuje demotivaci pro výchovu dětí, takže Island má nejlepší demografickou situaci v západní Evropě kromě Albánie. Island je ovšem bohatá země, bohatší než Německo nebo Francie. Škoda, že jde o tak málo známou zemi. Od Islandu se můžeme naučit více než od celé Evropské unie.

## **Jaké by měly být základní ekonomické priority vlády vzešlé z červnových voleb?**

Povolování opasků, žádné úsporné balíčky. Myslím tím nižší daně pro obyvatelstvo, kterému tak zbude více peněz a zvýší se mu životní úroveň. Opasky ať si utahují ti, kdo se na státu až doposud přižívali. Víte, že podle Transparency International stát promrhal ve fiskálním roce 2004 nejméně 32 miliard korun na neefektivně zadávaných státních zakázkách? A to je prosím dolní odhad. Kdyby stát lépe hospodařil, žádný dluh by nemusel být.

Reformy penzijního a sociálního systému jsou samozřejmě zdůrazňované priority. Zde je třeba vysvětlit, že bez reforem by stát mohl za deset či dvacet let přijít na buben - a že reformy se dělají proto, aby lidé měli vyšší životní úroveň.

Pavel Kohout (\*1967)

- pracuje jako ekonom a analytik společnosti PPF, a. s.
- autor knih Peníze, výnosy a rizika (2002) a Investiční strategie pro třetí tisíciletí (2005)
- autor řady ekonomických článků v médiích (Hospodářské noviny, Lidové noviny, Mladá fronta DNES)